

Skrevet af

Jon Nielsen

Chefanalytiker

Konservative vil ikke stå ved det, men deres plan vil altså medføre færre offentligt ansatte i en tid med mange flere plejekrævende borgere

En vækstrate i det offentlige forbrug på 0,13 procent vil betyde cirka 39.000 færre offentligt ansatte i 2030 ifølge Finansministeriets regneregler. Konservative har kritiseret beregningen, men kritikken er skudt forbi.

Kontakt

Chefanalytiker

Jon Nielsen

📞 40 54 18 80

✉️ jn@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

De Konservative har fremlagt en [2030-skatteplan](#), der bliver heftigt debatteret. Diskussionen kommer ikke bag på én, hvis man har læst skatteplanen. Den indeholder skattelempler for 40 milliarder kroner som blandt andet finansieres af lavvækst i det offentlige forbrug, stop for Arne-pension og efterløn.

Konkret vil Konservative afsætte 6 milliarder kroner ekstra til velfærden om året, og det kan måske lyde som en gave til velfærden.

Men for det første er det langt mindre, end det kræves, hvis udgiftsniveauet per borger (det demografiske træk) skal fastholdes, efterhånden som antallet af plejekrævende borgere stiger. Hvis det offentlige forbrug skal følge med demografien, kræver det [23,5 milliarder kroner](#). Dermed betyder Konservatives plan, at udgiften per bruger af den offentlige velfærd skal nedbringes betydeligt.

For det andet betyder de 6 milliarder kroner, at den offentlige lønramme ikke kommer til at følge med lønningerne. Dermed vil der blive færre offentligt ansatte. Konkret kræver planen, at der nedlægges cirka [39.000 stillinger i det offentlige](#), hvis man regner med Finansministeriets standardmetode. Det er vel at mærke ikke drevet af privatiseringer, men af, at der simpelthen ikke er råd til det samme antal ansatte.

Der vil stadig være en vækst i den totale mængde af offentlige services, men hele væksten vil gå til at købe tidssvarende ind af for eksempel IT og medicin. Og væksten vil som sagt ikke kunne dække stigningen i antallet af brugere.

Når lønrammen i det offentlige ikke følger med lønnen, bliver der færre offentligt ansatte. Sådan er virkeligheden i kommunerne og på sygehusene, og det afspejler Finansministeriets regneregler også. I stedet for at benægte den sammenhæng, burde De Konservative stå på mål for konsekvenserne af den plan, de har fremlagt.

” Når lønrammen i det offentlige ikke følger med lønnen, bliver der færre offentligt ansatte. Sådan er virkeligheden i kommunerne og på sygehusene, og det afspejler Finansministeriets regneregler også

Jon Nielsen, chefanalytiker

Når Finansministeriet har regnet sig frem til lige 39.000 færre offentligt ansatte, bygger det selvfølgelig på nogle antagelser og er behæftet med usikkerhed. Men det er tilfældet med alle konsekvensberegninger. De 39.000 er det mest sobre og neutrale skøn og er udført med Finansministeriets gængse regneprincipper, som ministeriet har brugt [i en lang årrække](#) under skiftende blå finansministre.

Ikke desto mindre har Søren Pape og co. mistænkeliggjort beregningerne. Ikke mindst finansordfører Rasmus Jarlov har brugt usikkerheden til at så tvivl om, hvorvidt man overhovedet kan beregne konsekvensen af en offentlig forbrugsudvikling på den offentlige beskæftigelse. Senest har Konservative ligefrem anført pointen i et "[fakta](#)"-ark om beregningen.

Det er bemærkelsesværdigt. For usikkerheden i beregningen har ikke afholdt Rasmus Jarlov fra [selv at bede Finansministeriet](#) om at udføre beregningen. Hvis Jarlov mener, at man ikke kan lave beregningen, hvorfor bad han så Finansministeriet om at foretage den?

Usikkerheden har heller ikke afholdt De Konservative fra selv at foretage adskillige konsekvensberegninger på deres plan, der er mindst lige så usikre. Planen er for eksempel finansieret med tvivlsomme forventninger om, at folk vil arbejde mere, når man sænker registreringsafgiften og fjerner topskatten. De effekter er væsentligt mere [fagligt omdiskuterede](#).

De Konservatives centrale argument imod beregningen er, at hvis man dropper ambitionen om, at det offentlige skal købe tidssvarende ind, så kan man fastholde antallet af offentligt ansatte. Hvis man køber nøjagtigt samme medicin og IT som i dag – selvom det i 2030 vil være otte år forældet – så vil det offentlige indkøb af varer og tjenester fylde mindre i budgetterne, og så kan den samlede lønramme stige. Tilsvarende bliver faldet i den offentlige beskæftigelse mindre, hvis man skifter overlæger og politimestre ud med sygeplejersker og politiassistenter. Derfor kan man ifølge De Konservative ikke omsætte en vækstrate i det offentlige forbrug til en udvikling i antallet af offentligt ansatte.

Problemet er, at De Konservative ikke har fortalt, hvor meget mindre de vil bruge på varer og tjenester, og hvilke lønkategorier der skal holde for. Dog siger partiet, at [øget udlicitering](#) er en del af svaret på mulige effektiviseringstiltag. Men øget udlicitering trækker i retning af et højere varekøb. Og den historiske tendens trækker i samme retning – varekøbets andel er steget år for år [siden 1990](#).

” *Problemet er, at De Konservative ikke har fortalt, hvor meget mindre de vil bruge på varer og tjenester, og hvilke lønkategorier der skal holde for*

Jon Nielsen, chefanalytiker

I fravær af mere konkret information om sammensætningen af det offentlige forbrug er det [mest neutrale](#) ifølge Finansministeriet at regne med cirka samme sammensætning af det offentlige forbrug som i dag. Det giver som sagt et fald i den offentlige beskæftigelse på cirka 39.000 personer. Det er mange i en tid med flere børn og ældre. Og hvis den historiske tendens med en højere varekøbsandel fortsætter, bliver faldet endnu større.

Derudover skriver De Konservative i sit ”fakta”-ark, at det er en grov regnefejl at ”glemme”, at antallet af ansatte i Forsvaret vil stige markant som følge af det nationale kompromis. Det er ikke noget, vi har glemt.

Det er rigtigt, at de 39.000 færre offentlige ansatte er beregnet eksklusive de milliarder, der er i de kommende år sættes af til forsvaret som følge af forårets forsvarsforlig. Men det giver ikke mening at inddrage forsvarsforliget i en velfærdsdebat.

Der kommer flere soldater, uanset hvilket flertal vi får efter valget. Men de ekstra soldater har ingen indvirkning på velfærden. Derfor er det absurd at sige, at de ekstra midler til forsvaret skulle have været en del af beregningerne. Medmindre man mener, at de flere soldater kan bruges til at for eksempel at passe børn eller ældre.

Når lønrammen i det offentlige ikke følger med lønnen, bliver der færre offentligt ansatte. Sådan er virkeligheden i kommunerne og på sygehusene, og det afspejler Finansministeriets regneregler også. I stedet for at benægte den sammenhæng, burde De Konservative stå på mål for konsekvenserne af den plan, de har fremlagt.

Det gjorde de i 2016, hvor partiet fremlagde en 2034-plan, der ganske vist har været [forsvundet fra partiets hjemmeside](#) siden i sommer. Dengang tonede partiet rent flag med en eksplicit målsætning om at udlicitere godt 300.000 offentlige stillinger for at få den offentlige beskæftigelse ned på ”[omkring en halv million](#)”. Den samme åbenhed kunne man ønske sig i dag.